

T.B.M.M.

CUMHURİYET HALK PARTİSİ
Grup Başkanlığı

Tarih : 10 Haziran 2025

Sayı : 11803

29230

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Tarım ve Orman Bakanı Sayın İbrahim YUMAKLI tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Zeynep Emre
İstanbul Milletvekili

Pestisitler toprağımızı, suyumuzu ve havamızı kirletip gıda ürünlerinde kalıntı bırakarak çeşitli sağlık sorunlarına yol açtığı bilinmektedir. Dolayısıyla Pestisit kullanımı halk sağlığını olumsuz bir şekilde etkileyen bir sorundur. Gıdalar ve insan sağlığı dışında hayvanlar ve doğa üzerinde de yıkıma neden olup, biyo çeşitliliğe zarar vermektedir.

Türkiye'de tarım ürünlerinde kullanılan pestisitler (zararlı kimyasallar), ihraç edilen ürünlerin özellikle Avrupa ülkeleri olmak üzere bazı ülkelerde limitleri aştığı gerekçesiyle geri çevrilmesine neden oluyor. Bu durum, hem ihracat gelirlerini olumsuz etkiliyor hem de iç pazarda tüketilen ürünlerdeki pestisit kalıntılarıyla ilgili halk sağlığı endişelerini artırmaktadır.

Türkiye, Avrupa'ya gıda ihraç eden ülkeler arasında, Avrupa Komisyonu tarafından geliştirilen Gıda ve Yem için Hızlı Alarm Sistemi (RASFF) 2024 verilerine göre, pestisit nedeniyle en çok bildirim alan ikinci ülke olmuştur.

Bilindiği üzere ihracattan dönen gıda ürünlerine ilişkin prosedür 'Bitkisel Gıda ve Yemin İhracatında Sağlık Sertifikası Düzenlenmesi ve İhracattan Geri Dönen Ürünler İçin Uygulama Yönetmeliği' adlı mevzuatın 11.maddesinde belirtilmiştir. Gümrüğe dönen gıda ürünleri Tarım ve Orman Bakanlığı İl Müdürlükleri tarafından kontrol edilmekte olup iade edilen ürünlerin iade edilme nedenlerini içeren resmi bir evrak ihracat yapılan ülke makamlarından talep edilmesi şart koşulmamakta ancak ilgili ülke göndermesi durumunda dikkate alınmaktadır. Yani iade eden ülke iade nedenini açıklamayı uygun görmesi durumunda bilgi sahibi olunmaktadır.. Aksi durumda ihraç eden firmanın beyanı esas alınmaktadır. Bu da bir güvenlik zafiyetine yol açabilmektedir.

Öte yandan yurt içinde tüketiciye sunulan sebze ve meyvelerde pestisit kullanımı ile ilgili yapılan denetim ve test sonucunda limitler dışında uygunsuz kullanılan başta pestisit aflatoksin ve mikrobiyal yük sınır değerlerini aşan ürünlerle ilgili kamuoyunun bilgilendirilmediği aşikardır.

Bu bağlamda;

- 1- İhracat öncesi ürünleri analiz yapan laboratuvar sayısı ve kapasitesi yeterli mi? Denetimler nasıl yapılmaktadır?
- 2- Son 5 yılda pestisit kalıntısı nedeniyle hangi ülkelere kaç ton tarım ürünü iade edilmiştir? Bu ürünler güvenli koşullar sağlanarak imha edilmiş midir? İmha edildiğine dair kamuoyu bilgilendirmesi yapılmış mıdır?
- 3- Bu ürünlerin türleri ve bölgesel dağılımı nedir?

- 4- İhracattan geri dönen ürünlerin yapılan analizlerinde Türkiye'de de kullanılması yasak olan zararlı maddelere rastlanmış mıdır? Rastlanmış ise üreticilere yönelik yasal işlem yapılmıştır?
- 5- Yurt içinde satılan tarım ürünlerinde pestisit ve diğer zararlı maddelerin kalıntı denetimleri hangi sıklıkla yapılmaktadır?
- 6- Gerek ihracattan dönen ve gerekse yurt içinde tüketiciye sunulan ürünlerle ilgili yapılan analiz sonuçları neden kamuoyuyla paylaşılmamaktadır?
- 7- Tarım ve Orman Bakanlığının yaptığı kontroller sonucunda sahip olduğu bilgileri, 5996 Sayılı Veteriner Hizmetleri, Bitki Sağlığı, Gıda ve Yem Kanunu'nun 31 inci maddesinin 6'ncı fıkrası uyarınca kamuoyunun bilgisine sunabileceği hükme bağlanmıştır. Ayrıca, 17 Aralık 2011 tarihli Gıda ve Yemin Resmi Kontrolüne Dair Yönetmeliğin 8'inci maddesi gereğince; laboratuvar sonucuyla taklit veya tağşiş yapıldığı kesinleşen gıda ve yemi üreten/ithal eden firmanın adı, ürün adı, markası, parti ve/veya seri numarasının Bakanlık resmi internet sitesinde Bakanlıkça kamuoyunun bilgisine sunabileceği hükmü yer almaktadır. Pestisit ve diğer zararlı maddeler ile Türkiye'de kullanılması yasak olan maddeleri kullanan üretici ve markalar neden ifşa edilmemektedir?